

A TENGERPART

NAPILAP.

VI. évfolyam.

FIUME, csütörtök 1909. augusztus 26.

190. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy óra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

ÁRÁNYTÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hírdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A szülők gondja.

(V.) Ahogy közeledünk szeptember felé, a szülőknek az a legnagyobb gondja: mit csináljanak a fiaikból. A pályaválasztásról esik sok szó mostanában, mely érthető aggodalmat okoz, hiszen úgy van megalkotva a szülők szíve, hogy inkább a maguk szájától vonják meg a falatot, de boldogok, ha gyermekeik arcán mosolyt látnak.

Nálunk beteges köztudatba ment át, hogy a hivatalnok pálya tekintélyt nyújt és innen van, hogy szeptember elején örült tülekedés van a középiskolák kapuin, nagy a mozgolódás az egyetemeken, mert a diplomaszerezés, az úri pálya jogának biztosításáért még a tehetségtelen, a módtalanok is előre törtetnek.

Most már oly nagy túltengés, túltermelés van a hivatalnoki karban, hogy valóban lutrijának kell lenni, aki elfoglalhatja a legkisebb pozíciót is. Csak két nagy állami intézményünket a postát és a vasutat említsük, szaklapok és statisztikai források után jelenthetjük, hogy minden hely be van töltve, úgy, hogy például a vasut elhunyt alkalmazottjainak árváit sem tudja elhelyezni, a postánál pedig, amint a magyarországi posta- és táviratviselők egyesületének hivatalos lapja a „Posta“ írja, a tisztviselők létszáma igen erősen van terhelve.

De így van ez mindenütt. Amióta az állatorvosok fizetését rendezték, ezen a pályán is borzasztó tulprodukciónak van, arról pedig régen beszél a közvélemény, hogy városokban 3—4 ügyvéd, több orvos lakik egy-egy házban, akiknek java része csak éppen teng-leng. A minisztériumok nem győzik elutasítani a sok pályázót, jöhetnek Wekerle Sándor miniszterelnök az állami hivatalok fejeihez intézett rendeletében szigorúan meghagyta, hogy ne vegyenek fel személyszaporítást, az ostrom, a kilincselések nem szűnnek meg, pedig protektor, terror és könyörgés mind hiába valók.

Értjük tehát a szülők aggodalmát, mikor nem tudják, mit csináljanak fiaikból, mert ha tanárnak tanítatják, évekig várnia kell állásra. Csak nemrégiben is egy állás nélküli tehetséges tanár borzalmas esetéről emlékezett meg a sajtó, aki évekig asztalos inas öccse műhelyében aludta át az éjszakáját s nappal koldulni volt kénytelen.

Most már akár jogászok, akár tanárok vagy hivatalnokok lesznek a nagyreményű ifjakból, mindenütt ott fenyegeti a rém: nem tudok álláshoz jutni.

Egyedüli biztos pálya és biztos kenyeret nyújtó kereset az iparospálya. Mihelyt feltudunk emelkedni arra a nézőpontra, hogy az iparospálya tisztességes, mihelyt megtudjuk érteni, hogy nem diffamáló, ha a gyermekünk oda áll a mocskos parázs mellé, kalapálni a vasat, keverni a csirizes tálat, boldogok leszünk fiaink látásán, mert érvényesülni, keresni fognak.

A technikai pálya szinte kínálja a sikert, a melynek kincses bányáját ki kell aknázni. Gyár üzemek keresik az ügyes, képzett iparosokat s amíg a villamosság térfoglalásával napról-napra újabb találmányokkal lépnek fel az ipar terén, addig az iparosok keresete, munkabére napról napra emelkedik.

Amíg a hivatalnokok egész tömege évekig fizetéstelen állásban van, avagy kevés tiszteletdíjjal alkalmaztatva eladósodnak és egész életükön keresztül a szenvedések keresztjét viselik, az iparosokat tudásuk, szorgalmuk után fizetik és sokszor fiatal gyerek korában több fizetésük van, mint akármelyik megöszült hivatali nagyságnak.

A szülői gondon, ezen az aktuális kérdésen könnyű segíteni, mihelyt társadalmi előítéletektől szabadulunk, megtudjuk becsülni azt kalapácsot vagy varrótűt, amelynek mestere gondtalan kenyeret keres.

A zenggi villamostelep.

Még egy nagy új iparvállalat.

A horvátországi Ottocsac melletti Gacska folyó vizijének gazdaságos kihasználására a francia tőke megnyerésével mintegy két hónappal ezelőtt Párisban megalakult az ottocsaci villamostelep részvénytársaság.

A megalakulás óta a társaság irodáiban serényen folyt a telep kiviteli tervének kidolgozása, úgy, hogy kevéssel ezelőtt már megkezdtek Ottocsac—Zengg között azokat a földmunkálatokat, amelyeket gépek segítségével nélkül végezhetnek. A földmunkálatokon tizenhét francia mérnök vezetésével egész sereg munkás dolgozik. A munka ellenőrzésére augusztus 28-án a francia pénzcsoport egyik képviselője Forel Fiuméba érkezik.

Itt tartózkodása alkalmával benyújtják a fiumei kereskedelmi és váltótörvényszékhez a cégbejegyzési kérvényt is. A cégbejegyzési kérvényt Franciaországban fogalmazták s Fiumében fordították olasz nyelvre és az összehasonlítással, hitelesítéssel a napokban készülnek el. Ugyanakkor véglegesítik az áramszolgáltatási szerződéseket is.

Mint ahogy az alapítók hatalmas arányú villamostelepet akarnak létesíteni, szeptember közepén Párisban értekezletre gyűlnek össze, a melyen az alaptőkének tíz millió koronára való felemelését fogják elhatározni. Ugyanakkor francia szokás szerint megalakítják a részvénytársaságot garantáló szindikátust is. Az értekezleten — más ügygel kapcsolatban — Nákó Sándor gróf kormányzó is jelen lesz, aki a politikailag és nemzetgazdasági szempontból igen fontos villamos telep létesítésében tevékeny részt vett.

Az ottocsaci villamostelep létesítésén kívül azonban a megalakulás stádiumában van még egy másik, hatalmas részvénytársaság is, amely egy lyoni pénzcsoport finanszírozásával

Zenggen azot gyárat (műtrágya-anyagok) akar létesíteni. A tervezők 30,000 lóerős azotterméket előállító gyárat akarnak alapítani. A francia alapítók, mielőtt a megalapítást elhatározták volna, kiszámították, hogy a Zenggen készíthető azottermékek előállítására tonnánként mintegy százharminc-száznegyven korona lesz s minthogy ezek forgalmi értéke tonnánként négyszázötven—ötszáz koronát ér el, tonnánként negyvedfélszáz korona tiszta nyereséggel dolgozhatnak.

Munkatársunk beszélgetést folytatott a magyarországi alapítók egyikével s kérdést intézett hozzá, hogy az azot-gyárat miért nem Fiumében létesítik, holott elsőrangú politikai és gazdasági érdek, hogy a hatalmas gyártelep Fiumében, egyetlen kikötővárosunkban létesüljön. A konzorcium vezetője készséggel válaszolt s elmondotta, hogy a francia pénzcsoport minden politikától mentesen csakis a gazdasági előnyöket tekintette, amikor elhatározta, hogy az azot-gyárat Zenggen létesíti. A gyár ugyanis a villamostelep közelében létesülne s közvetlenül onnan kapná a villamosáramot. A gazdasági és technikai előnyökön kívül azonban a telekkérdés és más fontos okok is azt diktálják, hogy a gyártelep Zenggen legyen. Ha azonban a magyar kormány súlyt helyez rá, hogy a gyár Zengg helyett Fiumében legyen, úgy a kormánynak a szállítási relációkban mutatózó különbségek kiegyenlítéséről, továbbá a Zengg—Fiume közti áramvezetéken beálló áramvesztés megterítéséről stb. gondoskodnia kellene.

Mint ahogy Fiuméra nem közömbös, hogy egy nagy gyártelep, amely több száz munkáscsaládnak biztosítja a megélhetését Fiumében, avagy horvát területen létesül-e, a város vezetőségének és a kormányzásnak idejekorán törekednie kell, hogy a kormány találjon módot a gyártelep Fiumében való felállítására. Ugy tudjuk, hogy a gyáralapítók nem zárkóznának el mereven a gyártelepnek Fiumében való létesítésétől s ez egy okkal több, hogy Fiume közgazdasági jelentősége érdekében kezükbe vegyék az illetékes körök az azotgyár fontos ügyét.

UJDONSÁGOK.

— **Személyi hír.** Jekelfalussy Zoltán miniszteri tanácsos, a kivándorlási biztosi hivatal vezetője holnap Fiuméba érkezik, hogy a magyar—amerikai vonal Ultónia gőzöseinek hajózási és kivándorlási szempontból való megvizsgálásán jelen legyen.

— **A központi választási bizottság ülése.** A központi választási bizottság — mint jelentettük is — holnap, csütörtökön délelőtt feltizenkettőkor ülést tart a jövő évi politikai választási lajstrom ellen beérkezett felszólalások tárgyalására.

— **Az Adria gépészek mozgalma.** Az Adria tengerhajózási társaság, mint jelentettük is, a gépészek memorandumba foglalt tiz követelése közül négyet teljesített, négy pontot pedig a gépészek ejtettek el. A fennmaradó két ponthoz, és pedig a 20%-os fizetésemeléshez, továbbá a korve munka, vagyis a nem szorosan gépész munka eltörléséhez a gépészek ragaszkodtak. A gépészek beható vita után elhatározták, hogy az Adria igazgatóságához ultimátumot intéznek, amelyben felszólítják az igazgatóságot, hogy nyolc nap alatt nyilatkozzék, hogy hajlandó-e a kettős követelés teljesíteni? Az ultimátumban, melyet tegnap át is nyújtottak, kijelentették, hogy amennyiben az igazgatóság kérelmüket nem teljesít, szeptember elsején sztrájkba lépnek. Minthogy a sztrájk mozgalomnak nemcsak a felek, hanem a magyar tengerhajózás is érzékeny kárát valáná, óhajtandó, hogy a békés megegyezés kölcsönös engedékenységgel az utolsó pillanatban létrejöjjön.

— **Az Eneoba fult.** A közeli Grobnikon a napokban Matejczich József 37 éves napszamos két másik társával a Recsinára ment halászni. Mikor a horgot belevetette a vízbe, az megakadt valamiben. Majtecich, hogy a horgot megszabadítsa, felgyürte nadrágját és a vízbe lépett. Egyszerre amint beljebb akart menni, lába megcsuszott az iszapon s a több méter mélységű patakba esett. Megijedt társai segítséget hívtak, mire azonban a mentéshez fogtak, a szerencsétlen ember befult a patakba, s csak holttestét huzhatták ki a vízből. A szerencsétlen ember özvegyet és három kiskorú gyermeket hagyott hátra. Az eset Grobnikon nagy izgalmat keltett.

— **Kivándorlók háza Budapesten.** Az Adria magyar kir. tengerhajózási r. t., mint a Cunard magyarországi helyettese, a Budapesten átutazó kivándorlók ideiglenes elhelyezésére épületet akar emelni és e célra a várostól hat évi időtartamra a VIII. ker. Mosonyi-utca 4. sz. 274 négyszögölnyi ingatlant akarja bérbevenni. Az Adria a bérösszeg fejében évi 3000 koronát ajánlott fel a városnak. A főváros tanácsa elhatározta, hogy az ajánlatot elfogadja és az ingatlant november 1-én átadja az új bérlőnek.

— **Tifuszjárvány Susákon.** A szomszédos Susákon a napok folyamán néhány tifusz-megbetegedés történt. Az egészségügyi bizottság mindent megtesz a járvány terjedésének megállítására.

— **Panasz a vízvezetési cső elzárásáért.** Lapunk tegnapi számában megírtuk, hogy a rastocine városrészi lakók a vízvezetési cső indokolatlan elzárásáért panaszkodnak. Most a városi közszolgáltatási hivatalból azt az értesítést vesszük, hogy a vízvezetékcső elzárása technikai okokból történt. A Rubinich építő cég ugyanis a Scurigne felé vezető új ut vidékén dinamittal robbantott s robbantás közben a vízvezetékcső megrepedt. A javítási munkálatokat a közszolgáltatási hivatal nagyobb munkácsapattal azonnal megkezdte, a csőkiecsérelés idejére azonban, noha a munkások éjjel is dolgoztak, kénytelen volt a főcsövet elzárni. Az új utca öntözésére vonatkozólag pedig azt a felvilágosítást kaptuk, hogy az öntözés idején elzárt vízvezetési cső a lakosok vízszolgáltatását nem befolyásolhatja. A városi közszolgáltatási hivatal kimerítő felvilágosításának az audiaturo altera pars elve s a közönség megnyugtatója miatt készséggel helyet adtunk.

— **Egy kisleány balesete.** A via Serrantinán lakó Bulan Berta nevű 6 éves kisleány tegnap egy falról leesett és fején különböző sérüléseket szenvedett. Először a mentőállomásra, azután a kórházba vitték.

— **Iskolai beiratás.** A beiratás az általi felső kereskedelmi iskolában szeptember első három napjában 9—11-ig, a javító vizsgálat pedig augusztus 31-én 8 órakor lesz. A főlvételi vizsgálat írásbeli részét szeptember 3-án 9 órakor, szóbeli részét pedig 4-én reggel 9 órakor tartják meg.

— **Talált iratok.** Dadich József fiumei kereskedelmi ügynök ma reggel a Corsón iratcsomót talált, amelyben Klasnic Antónia nevére kiállított öt koronás postatakarékpénztári könyv, zálogjegy és más egyéb irat volt. Dadich az iratokat a rendőrségen letétbe helyezte. A rendőrség ezután is felhívja a tulajdonost, hogy igazolás mellett a talált tárgyakat vegye át.

— **Hirtelen halál.** Ma reggel nyolc óra felé Berini Gaetano 55 éves ronchii illetőségű közműves a Via del Fosson, a régi gáztelek egyik épülő házán az építő állványon dolgozott. Hirtelen epileptikus rohamokat kapott s a magas állványról a földre zuhant. A szerencsétlen munkás azonnal meghalt. A halálesetről azonnal értesítették a rendőrséget és mentőket, a rendőrségi kiküldöttek s a mentő orvos azonban már csak a bekövetkezett halált konstatálhatták. A hullát a temető halottas házába szállították. Berini Gaetano özvegyet és három gyermeket hagyott hátra. A holttestet felboncolták.

— **A kereskedelmi és magántisztviselők kirándulása.** A fiumei kereskedelmi és magántisztviselők egyesülete — mint már jelentettük is — vasárnap, szeptember 5-én, kedvező idő esetén Vegliába és festői szépségű Arbeba társas kirándulást rendez a „Tátra” gyors gőzessel. Minthogy a kirándulás csak elegendő számú résztvevő jelentkezése esetén tartható meg, kéretnek mindazok, kik résztvenni óhajtanak, hogy szándékukat az egyesület helyiségében Via Sanita 2. alatt délután 12—1 és 6—8 óra között mielőbb bejelenteni sziveskedjenek. A menetár személyenként 4 K 50 fillér. A kirándulóhajón válogatott zenekar fog játszani. A kirándulás programja a következő:

Indulás Fiuméből reggel 7 órakor. A Veglia szigeti tengerpart mentén való ut után érkezés Vegliába délelőtt 10 órakor. A város megtekintése. Indulás Vegliából 11 órakor. Érkezés Arbéba délután fél egykor. A város megtekintése. Délután fél kettőkor ebéd a Nimira palotában. Délután 3—6 óra között séta a környéken és időzés a szép fenyőerdőben. Indulás vissza Fiuméba este 7 órakor, érkezés esti 11 órakor.

— **Tolvaj gyermek.** Gambin Viktor 12 éves fiumei születésű fiút a rendőrség ma letartóztatta. A letartóztatás Reich Sándor és Tiring fiumei kereskedők feljelentésére történt, a kiktől Gambin mintegy 150 korona értékű ruháit lopott el. Az ellopott ruhákat a tolvaj fiu szüleinek belvederei lakásán megtalálták. A rendőrség az iratokat a vizsgálat befejezése után átteszi a járárbírósághoz.

— **Vízvezetési kihágásért.** A városi közszolgáltatási hivatal feljelentette Biagio Baccich gőzmosoda tulajdonost, hogy a városi vízvezetési csövet önhatalmulag kivágta, a vezetékhez csövet illesztett s azon át a vízvezetési vizet a lakásába vezette. A vízvezetési kihágás ügyében ma volt a rendőrbíróságon a tárgyalás. Dorcich a rendőrbíróság vezetője Baccich gőzmosodatulajdonost ötven korona pénzbüntetésre ítélte.

— **A Kereskedelmi Rt. részvényei a bécsi tőzsdén.** Bécsi jelentés szerint a bécsi tőzsdekamara legutóbbi teljes ülésén elhatározta, hogy a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaságnak azt a kérését, hogy az intézet részvényeinek jegyzését az ujjonnal kibocsátott 20 ezer darab 400 korona névértékű részvényre is terjesszék ki — pártolólag terjeszti a pénzügyminiszter elé.

— **Szerencsétlenség a hadgyakorlaton.** Zarából táviratozzák: A Ryzono környékén tartott csapatgyakorlatok alkalmával — mint a Nar. List jelenti, — a nagy hőség számos balesetnek volt okozója. A katonák közül hír szerint több mint 200 megbetegedett.

— **Az „Ultonia” Fiumében.** A Cunard hajóstársaság „Ultonia” nevű kivándorló hajója ma reggel 6 órakor kikötőnkbe érkezett. A hajóról utközben leszállt 105 utas, úgy hogy Fiuméba a 130 visszavándorló közül csak 25 érkezett. A hajón — a parancsnok jelentése szerint — utközben, mikor az Adrián haladak, augusztus 22-én reggel 7 órakor meghalt Stana Suzic három hónapos csecsemő, kinek szülei szerb alattvalók.

— **Letartóztatott gyanús egyén.** A laibachi rendőrség a napokban letartóztatta Tak. cs. Géza 40 éves egyént, aki az ottani rendőrségen bevallotta, hogy Budapestről Fiuméba s onnan gyalog Laibachba jött. Elmondta, hogy pénz és élelem nélkül van, ennek ellenére azonban megmotozásakor 300 koronát és több értékű tárgyat találtak nála, amelyeknek eredetéről nem tudott felvilágosítást adni. A rendőrség a laibachi rendőrség értesítése alapján megindította a nyomozást, hogy a valószínűleg lopott tárgyak nem-e Fiuméből erednek.

— **A kikötőből.** Augusztus 25. érkezett: „Ultonia” angol gőzös Newyorkból 630 tonna vegyesáruval, „Baró Feyervary” magyar gőzös Santosból 270 zsák kávéval, „Stefania” magyar gőzös Glasgowból 180 tonna vegyesáruval, „Matiekovics” magyar gőzös Tangerangből 2500 tonna műtrágyával, „Split” osztrák gőzös Triesztből 29 hordó borral.

Indult: „Urano” osztrák gőzös Smirnába 60 tonna cukorral és 110 tonna vegyesáruval, „Bucovina” osztrák gőzös Konstantinápolyba 260 tonna cukorral 60 tonna rizsszel és 20 tonna vegyesáruval, „Alessandro” török vitorlás Beyruthba 21,240 bádogtartály kőolajjal.

Távirat ◀▶ Telefon.

Vizsgálat a kassai bombamerénylet ügyében.

BUDAPEST, aug. 25. A Mattyásy Zoltán kassai honvédhadbíró ellen elkövetett bombamerénylet ügyében a vizsgálatot széles alapon vezetik. Ma reggel megjelent a rendőrségen annak a postahivatalnak a szolgálja, ahol a pokolgépet feladták s elmondta, hogy biztosan emlékszik, hogy a csomagot hordár adta fel. A rendőrség kihallgatta valamennyi hordárt, a tömeges kihallgatás azonban eredménytelenül végződött. Más forrás szerint a csomagot egy németül beszélő leány adta fel, aki gyorsan távozott a postahelyiségaól. Azt is beszélék, hogy a pokolgépet egy katona adta fel, aki így akart bosszút állani fellebbvalóján. Beszélnek asszonyi bosszuról is.

Eljárás két képviselő ellen.

ARAD, aug. 25. A rendőrség Pop Csicsó István és Suciú János nemzetiségi képviselőket, akik hatósági engedély nélkül megalakították a román nemzetiségi klubot, elzárásra ítélte. A belügyminiszter a rendőrség ítéletét táviratilag jóváhagyta. Mikor az ítéletet végre akarták hajtani, észrevették, hogy elfelejtették a két képviselőt a képviselőháztól kikérni s így az ítélet végrehajtását fel kellett függeszteni.

Öngyilkos pap.

KECSKEMÉT, aug. 25. Nagy Zsigmond szilágyballai 45 éves református lelkész ma hajnalban agyonlőtte magát. Az öngyilkosság oka anyagi zavar volt.

Gyilkosság féltékenységből.

KÖRÖSBÁNYA, aug. 25. Mészáros Imre hetven éves gazdálkodó ma éjjel revolverrel agyonlőtte negyven éves feleségét, Jenei Zsuzsannát. Mészáros ezután maga ellen fordította a fegyvert. Mindketten meghaltak. Mészáros tettet féltékenységből követte el.

Óriási vihar.

LIPPA, aug. 25. Ma éjjel óriási felhőszakadás volt. A villám több helyen leütött. Egy ujonnan épült villa villámcsapástól találva lángba borult s porrá égett. A kár igen nagy.

Hajókatasztrófa.

LONDON, aug. 25. Usant kikötő torkolatánál tegnap hajótörést szenvedett a South-Bargen nevű személyszállító gőzös, amely Tynesből Bordeaux felé volt uton. Hir szerint a hajó egész személyzete, amely 26 matrózból állott, a tengerbe veszett. Négy holttestet a partra vetettek a hullámok.

Hamis pénzgyártó matrózok.

PÁRIS, aug. 25. A Matin jelenti: Egy idő előtt La Cictatban (Rhone torkoiat) a haditengerészet nyolc matrózát hamis pénzek készítése és terjesztése miatt letartóztatták. A vizsgálat folyamán megállapították, hogy a hadihajókon nagy hamis pénzverőbanda van. Tegnap este a Suffren nevű páncélos egy matrózát letartóztatták. További letartóztatások külsőbbön vannak.

Kivégzett rablógyilkos.

BERLIN, aug. 25. A berlini fogház udvarán ma hajnalban kivégezték Henkel Richard rablógyilkost, aki hónapokkal ezelőtt Frankfurter ékszerészt Bécsben kirabolta és meggyilkolta.

Hadiszerek Szerbiának.

KONSTANTINÁPOLY, aug. 25. A lapok közlése szerint a török kormány megengedte Szerbiának, hogy Szalonikín át 250 tonna füst nélküli löport átszállíthasson.

A genfi gázrobbanás.

GENF, aug. 25. Mai vizsgálat szerint a városi gázgyár robbanásának tizenhárom halottja van.

Titkos katonai egyezmények.

PÁRIS, aug. 25. A Newyork-Heraldnek táviratozzák Konstantinápolyból: Itt azt híresztelik, hogy titokban tárgyalások folynak Ausztria-Magyarország és Románia közt egy titkos katonai konvenció megkötése céljából.

BERLIN, aug. 25. Pétervárról jelentik: Charbinba az a hír jött, hogy Kína Japánnal titkos katonai konvenció megkötése végett tárgyal. Kína lázasan fegyverkezik. Mukdenben 22.000 főnyi gyalogság van, amelyhez most 23 úteg vártüzérséget összpontosítottak.

Hírek Törökországból.

KONSTANTINÁPOLY, aug. 25. Miután a Verisovicsban összegyűlt arnauták a pristina mutesszarif felszólítására nem oszlottak szét, e hó 22-én katonaság tüzelni kezdett rájuk, mire anélkül, hogy a tüzelést viszonyozták volna, visszavonultak a hegyekbe. E hónap 23-án újabb összeütközés keletkezett katonaság és arnauták között, amely alkalommal a tüzérség is akcióba lépett. Üszköbből és Kumenvából három zászlóalj három gépfegyverrel Verisovicsba indult.

Uj illetékek bevezetése miatt a szkutari lakosság igen izgatott. A bazár be van zárva. A huskereskedők sztrájkolnak. A város ellátása hussal a katonaság útján történik.

A macedón kérdést fejtegetve a Tanin kifejti, hogy most, miután a hatalmak Törökországnak a reformszervek beszüntetésével szivességet tettek, kötelessége a portának Macedóniában a rendet biztosítani. A lap hangsúlyozza a vitás templomok és iskolák ügyének sürgősségét és a mielőbbi megoldás szükségességét.

Földrengés.

SIENA, aug. 25. Ma éjjel rendkívül erős földrengést észleltek. A lakosság hiányos öltözetben megrémülve menekült a házakból a szabad térségekre. Sok ember életét vesztette, számos ház rombadült. Olaszország más városaiból is erős földrengések híre érkezik.

A szerb külügyminiszter

a Skoda gyárban.

MARIENBAD, aug. 25. Milovanovics külügyminiszter ma innen Pilsenbe utazott, hogy megnézze a Skoda-gyárat.

Véres harc

a zendülő albánokkal.

ÜSZKÜB, aug. 25. Berizovics körül a lázadó albánokhoz szerbek is csatlakoztak, mert állítólag kényszerítették őket. Ütközet fejlődött ki, amelyben mind a két részen nagy veszteségek voltak. Innen és Gewgeliből két zászlóaljat, ágyukat és golyószórókat küldtek.

ÜSZKÜB, aug. 25. Az ütközet megszűnt, mert az albánok visszavonultak Berizovics vidékéről. Katonai büntetőexpedíciót szerelnek fel a zendülő falvak lakossága ellen. Rogagóban közel a montenegrói határhoz szintén ütközet volt lázadó albánokkal. Ezidőszerint három zászlóalj gyalogság van ott és most gyors-tüzéregyukat küldtek a csapatok segítségére. Egész Albániában nagyon veszedelmes a helyzet.

Kifütyült miniszterelnök.

Véresre vert papok.

BRÜSSZEL, aug. 25. A klerikális párt országos ünnepekkel üli meg a jelenlegi klerikális kormányzás fenállásának negyedszázados jubileumát. Vasárnap a miniszterelnök szónokolt a klerikális párt ünnepén, s ebből az alkalomból nagy botrányok voltak. A miniszterelnököt kifütyülték, az egyházi zászlókat eltették és véres verekedés támadt, amelyben sokan megsebesültek. Egy katolikus papot botlalt fejbevertek, egy másik papnak vasbottal az arcába vágtak, mignem a csendőrség szuronyt szegezve verte szét a tüntetőket. Mikor a miniszterelnök este a vonathoz ment, a pályaudvar előtt megújultak a zavargások. Több száz főnyi tömeg fütyülve tüntetett a miniszterelnök ellen.

Szerkesztői üzenetek.

G. R. Igaza van. A F. E. tegnapi vezércikke („Gazdasági harcok”) az első 3 sor kivételével szóról-szóra megegyezik „A Tengerpart” július 25-iki vezércikkével, a félhivatalos tegnapi vezércikke („Pusztuló Magyarország”) pedig alig egy héttel ezelőtt — aug. 18-án — jelent meg „Szól a vészharang” címmel, de szóról-szóra egyező szöveggel lapunkban. De hát ez mindegy. A rengeteg szubvenciót így is úgy is megkapja a felelős szerkesztő ur az adózók verejtékes filléreiből. Minek dolgozzon még ebben a boldog országban, ahol az állam pénzéből kitarjtják a darabontból átvedlett igazi „elvhü” koalíciós hazafit.

Kobelt és Vidákovics

BRISTOL KÁVÉHÁZA

ABBZIA.

Esténként

BARCZA JENŐ

kaposvári cigányzenekara hangversenyez. Utolsó hajó Fiuméba este 1/211 órakor.

<p>BAUER GRÜNWALD GRAND HOTEL D'ITALIE</p>	<p>A magyarok OTTHONA</p>
<p>VELENCE</p>	<p>VELENCÉ- BEN</p>
<p>Elsőrendű szálló. — Kitűnő konyha.</p>	

Olcsó és jó magyar koszt

kapható Via Pomerio 9. I. em. 10. ajtó bentékezésre vagy kihordásra.

Fiatal szaldokontista

néhány évi gyakorlattal, megbízható, gyors munkás, aki a magyar és német nyelvet jól bírja, helybeli gyári cégnél felvétetik. Belépés szeptember 15 vagy előbb. Ajánlatok „70” jeligére e lap kiadóhivatalához intézendők.

Tiszta és szépen butorozott

szobát keresek,

lehetőleg fürdőszobával. Szives értesítések „G. I. Postafiók 229” címre kéretnek.

Büchler L. Abbazia

(a Stefania szállóval szemben)

Férfidivat különlegességek a legelőkelőbb uri közönség számára.

Magyar cég!

Szabott árak!

MAGYAR VENDÉGLŐ

Fiume, Riva Szápáry, az Adria palota mellett
Egyedüli magyar étterem.

Kizárólag magyar konyha.

Közvetlen termelőktől beszerelt magyar borok. Kitűnő villás reggeli.

Mérsékelt árak.

Az átutazó és a helybeli magyarság találkozó helye. Butorozott szobák tengeri kilátással kaphatók.

Giacomuzzi -- Velence.

San Marco, Calle Vallaresso

Előkelő kávéház és bodega.

és nagy kávéház és vendéglő a

művészeti kiállítás parkjában.

Elsőrendű kiszolgálás. Mérsékelt árak.

BULIAN H. ABBAZIA

(Palace Bellevue)

Legfinomabb ékszerárak párisi és bécsi mintára. Apart ujdonságok moretiben, korallokban és abbaziai emlékekben. Saját javítóműhely **Olcsó árak.**

ifj. Latcovich János

FIUME, Kossuth Lajos u. 2.

TELEFON száma 994.

Mindennemű fehérnemű- és divatárucikkek legolcsóbb forrása

Zefringek valódi színekben.

Legfinomabb és legdivatosabb nyakendők. -- Fehér és színes gallérok és kézelők. -- Sétapálcák. -- Valódi selyemernyők. -- Bőr- és cérnakeztyűk.

Fürdőruhák.

Magyar kiszolgálás!

Varieté Hotel Susak

Tulajdonos: Pesaro Vittorio

Egészen új műsor

Bonitta la Fera spanyol táncok,
Szép Erzi magyar szubrett,
Pereny Nusi nemzetközi énekesnő,
Blanche Henriette bécsi szubrett,
Bertasi Amalia olasz énekesnő,
Omero Lina nemzetközi táncok,
Doreé Em. ny angol ének és tánc,
Csillag Anny magyar szubrett,

Les Oskars olasz, spanyol és francia duettisták.

Karmester:
Virgilio Virgili

Rendező:
Venutti Ninc.

Kezdetek este 9 órakor.

Új műsor.

Belépti díj I kor.

Nagy látványosság.

Bratovich G. N.

könyvkötészete átköltözött a Castello utca
9. számú Kucich-házba. Telefon sz. 766.

Minél számosabb megrendelésért
esedezik továbbra is

Bratovich G. N.

Cantrida „FIUME“ vendéglő

a fürdővel szemben.

Szép árnyékos kerthelyiség tekepályával
kitűnő magyar és olasz konyha, jó ausztriai és
stájer borok. Kőbányai polgári duplamalata sör.

Számos látogatásért esedezik

MANN HANS vendéglős

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés
azonnali és exakt elkészítésére. Kapható
minden gyógyszerészeti különlegesség,
gyógyszappanok, az összes ásványvizek,
toilettecikkek és szépitőszerek stb. stb.

Egy elegánsan butorozott

Butorcsomagolást

gyékény és szalma közé, átköltöztetést és
butorszállítást

butorszállító kocsiban pontosan és jutá-
nyosan elvállal.

FRANK G.

Fiume, Via Germania 11. III. em.

Fleischhacker C.

tejcsarnoka

és kávémérése a Piazza Elisabetta és
Adamich utca sarkán, (az Adria palotá-
val szemben).

Gróf Pejacevics féle teavaj

kizárólagos elárúsítása.

mindenkor frissen.

Tej, tejföl, túró és vaj és Tiszta akácméz
nagyban és kicsinyben. TELEFON 534

„DE LA VILLE“

SZÁLLODA, KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEÁK-KORZÓ.

A magyarság találkozó helye.
Helybeli vendégek az étlapárakból
20% engedményt kapnak.

A kávéházban esténként HORVÁTH PALI
cigányzenekara GÁBOR kisbögös szólistá-
val hangversenyez.

TULAJDONOS:
SZENTGYÖRGYI FERENC.

Jó családból való

iskolasleány teljes ellátásra

felvétetik. Cim a kiadóban.

Magyar okleveles szülésznő,

ki horvátul és németül is beszél a n. é.
hölgyközönség b. pártfogásába ajánlja
maga. Cim Borka Mihályné Fiume Via
Gisella 9. sz.

3 világos szoba

a város központjában fiatal embereknek
esetleg családnak is kívánságra ellátás-
sal együtt kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Ujságkihordó

(asszony vagy leány is) jó fizetéssel
azonnal felvétetik a Tengerpart kiadóhi-
vatalában Vicolo dell Ospedale Casa
Wurzer I. em.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a Corsia Deákon az
állomással szemben levő volt „New-York“ kávéházat átvettem és

„BALATON“ kávéház

elnevezés alatt teljesen átalakítva újból megnyitottam.

Kérve a n. é. közönség szíves pártfogását maradok tisztelettel

STEINER JULIA.

Ajánlunk: Amerikai íróasztalokat és irod. butorokat

Grammofonokat és lemezek

legnagyobb választékban kicserélhető tüvel és tücszerelés nélkül,

messzehangzó lemezeket

termek és kerthelyiségek számára, továbbá

„detektiv“-boltpénztárakat

csengettyű-alarmkészülékkel, a mely a kézi pénztár
megdézsmálását vagy betörést lehetetlenné teszi, végül

Wertheim-pénzszekrényeket

minden nagyságban készpénz és részletfizetésre árusít a
Tengermelléki Kereskedelmi Társaság Fiume, Corso 12 I. em.

Javitások elfogadtatnak.

LIDO-VELENCE

HUNGARIA PALACE SZÁLLÓ

Az egyetlen nagyszálló a Lidón, mely nem a szállótár-
saság tulajdonát képezi. Külön e célra épült s berende-
zése minden kényelmet felel. Személyzet és kiszolgálás
jó részben magyar.

Magyar konyha! Pontos kiszolgálás!
Teljes penzió tíz lírától feljebb.

Bonin Penzió - Venence

S. Marco, Corte Barozzi.

Kitűnő bécsi penzió, főleg ma-
gyarok és osztrákok által láto-
gatva, egy percnyi távolságra a
Márkus tértől.

Napi penzió ár hét lira.

Modern

hálószobák és ebédlő divánok
eladók

Garami József

kárpitos mesternél Corsia Deák 38.

GUSTINCICH JÁNOS

finomsütődéje

Fiume, Via Alessandrina I. sz.

készíti elsőrendű

tea-kétszersültet

luxus- és házikenyeret, Gra-
ham- és rozskenyeret. Ezen-
kívül elfogad sütésre kenyeret
és süteményeket.

Nagy lisztraktár a legelső
budapesti gőzmalmokból.

Házhoz szállítás! Telefon 853 sz.

Kétszersültek postai csomagban is
szétküldetnek.

SPIRID MARCETTA

ORIENT

kávéháza

FIUME, Zichy tér 3.

Előzékeny kiszolgálás.

Minden este Sárközy Elemér cigány-
zenekara hangversenyez.

VELENCEBEN

mozaikáru, korallok és velencei kü-
lönlegességek legolcsóbban kaphatók

Franco G. cégnél

Szt. Márktér 114. és 140. szá-
mu bolt és S. Moisè 1344.

ABBAZIA

Petriz Szálló és Étterem

(azelőtt ERTL.) Abbazia központjában.

Elegáns szobák. Elsőrendű konyha.
Naponta friss halak. Kőbányai polgársör
és pilzeni ősforrás. Válogatott borok.

Új tulajdonos Petriz József.
az Emma penzió tulajdonosa is.

Megnyit!

Megnyit!

Az ujonnan átalakított

„Monte Verde“ vendégő
kerthelyisége. Kitűnő kiszolgálás. Finom
ételek és italok.

Naponta cigányzene.

A magyarok legkellemesebb szórakozó
helye.

A vendéglős.